

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/162/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5818200356
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Malíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:5818200356.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Malíkovej a členov senátu JUDr. Romana Tichého a Mgr. Miroslava Šeptáka, v spore žalobkyne: E. P., rod. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. R. XX, právne zastúpenej JUDr. Miroslavom Bachyncom, advokátom, s miestom výkonu činnosti H. XXX, proti žalovaným: v 1/ rade J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom W. D. XX, E. - H., v 2/ rade H. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. R. XX, v 3/ rade D. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. R. XX, v 4/ rade I. U., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. R. XX, v 5/ rade E. T., rod. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. R. XX, v 6/ rade I. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. R. XX, v 7/ rade R. M., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, D. - F. E., Česká republika, v 8/ rade Ing. H. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. P. XXX, T., v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Námestovo č. k. 1C/8/2018-48 zo dňa 20. novembra 2018, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalobu zamietol, II. žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovaným v 1/ - 8/ rade náhradu trov konania v pomere 100 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

2. Rozsudok súdu prvej inštancie sa opiera o ust. § 140, § 40a, § 101 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c), d) CSP.

3. Relatívna neplatnosť nepôsobí priamo zo zákona, ale je založená na vyvrátenej domnienke platnosti právneho úkonu, pokiaľ nebol zbavený týchto následkov. Právnych následkov môže byť zbavený rozhodnutím súdu. Účinky dovolania sa relatívnej neplatnosti nastávajú dňom, od ktorého došlo oznámenie dovolania sa neplatnosti právneho úkonu všetkým účastníkom právneho úkonu, účinky relatívnej neplatnosti nastávajú ex tunc, teda spätne k okamihu, ktorým došlo k oznámeniu. Žalovaní 1/ - 7/ ako podieloví spoluvlastníci pozemku, ktorý je predmetom žalobného návrhu, si nesplnili svoju zákonnú povinnosť voči ostatným podielovým spoluvlastníkom pri prevode svojich spoluvlastníckych podielov na základe kúpnej zmluvy zo dňa 30.01.2017 v prospech žalovaného 8/ a uvedené spoluvlastnícke podiely jej písomne neponúkli ako podielovej spoluvlastníčke. Žalovaní 1/ - 7/ nie sú medzi sebou blízkymi osobami v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z porušenia ustanovenia § 140 Občianskeho zákonníka, je tento právny úkon - kúpna zmluva postihnutý relatívnou neplatnosťou a na základe uvedenej skutočnosti sa žalobkyňa domáha vyslovenia neplatnosti právneho úkonu z dôvodu porušenia predkupného práva. Listom zo dňa 19.02.2018, ktorý bol odoslaný účastníkom kúpnej zmluvy dňa 20.02.2018, sa dovolala relatívnej neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 30.01.2017, ktorá bola zavkladovaná Okresným úradom v Námestove, odborom katastrálnym, pod V 3181/2017 zo dňa 17.01.2018 pod položkou zmien 38/2018. Z daného možno konštatovať, že žalobkyňa sa ako opomenutý vlastníč sporných nehnuteľností dotknutých nesplnením si ponukovej povinnosti žalovaného 8/ domáhala určenia neplatnosti zmluvy o prevode spoluvlastníckeho podielu žalovaných

1/ - 7/ na žalovaného 8/. V danom prípade sa žalobkyňa domáhala určenia právnej skutočnosti a nie určenia, či tu právo je, alebo nie je. Právny úkon, v danom prípade zmluva ako viacstranný právny úkon je právnou skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu, zánik a rovnako aj zrušenie práv a povinností. Z uvedeného vyplýva, že pre účely ustanovenia § 137 CSP je potrebné vnímať žalobu o určenie platnosti - neplatnosti právneho úkonu ako žalobu na určenie právnej skutočnosti. Vychádzajúc zo znenia § 137 písm. c) a d) CSP, je možné vyvodiť, že CSP zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Takýmto predpisom je napr. Zákonník práce. S poukazom na tieto skutočnosti potom súd žalobu zamietol v dôsledku jej procesnej nespôsobilosti.

4. Výrok o trovách konania sa opiera o ust. § 255 ods. 1, § 262 CSP. S poukazom na úspešnosť žalovanej strany s prihliadnutím na citované zákonné ustanovenie, súd rozhodol o nároku na náhradu trov konania tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti rozsudku.

5. Voči citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie žalobkyňa, a to z dôvodu, že súd prvej inštancie rozhodol vo veci nesprávne, postupujúc podľa § 362 ods. 1 CSP na základe odvolacích dôvodov podľa písm. h), keď rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Má za to, že možnosť danú spoluvlastníkovi nehnuteľnosti hmotným právom podľa § 40a a § 140 Občianskeho zákonníka nie je možné odmietnuť procesným právom podľa § 137 CSP. Zákonodarca nemohol mať v úmysle vytvoriť taký retroaktívny predpis, na základe ktorého súdy budú paušálne zamietat žaloby o určenie neplatnosti právnych úkonov. Žalobkyňa sa dovolala relatívnej neplatnosti právneho úkonu pred podaním žalobného návrhu, čo hmotné právo umožňuje. Žalovaná strana neakceptovala jej práva, a preto bola nútená domáhať sa práv súdnou cestou. Iným spôsobom ako určením neplatnosti právneho úkonu by bol popretý zmysel a obsah postupu podľa § 40a a § 140 Občianskeho zákonníka. Aj napriek tomu, že súdna prax považuje ust. § 40a v spojení s § 140 Občianskeho zákonníka za ustanovenia, podľa ktorých nie je možné podať určovaciu žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy, do rozporu sa dostali predpisy hmotného práva a práva procesného. Má za to, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci, keď hmotné právo umožňuje spoluvlastníkovi domáhať sa vyslovenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Ak nie je neplatnosť akceptovaná, tak procesné právo mu bráni domáhať sa určenia neplatnosti právneho úkonu, hoci postup žalobkyne bol v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Navrhuje, aby odvolací súd s prihliadnutím na nejednotnú prax súdov vo veci určenia neplatnosti kúpnych zmlúv zmenil napadnutý rozsudok a návrhu vyhovel v celom rozsahu.

6. Žalovaná v 7/ rade vo vyjadrení k odvolaniu udáva, že súhlasí s rozhodnutím súdu prvej inštancie, nesúhlasí s odvolaním. Žalovaná bránila a stále bráni a činí príkorie súčasným majiteľom z pre ňu nepochopiteľných dôvodov v prejazde spornou parcelou KNE č. 2177/1 v kat. úz. Z. R. k ich kúpeným nehnuteľnostiam na LV č. XXX dom č. XX manželov C..

7. Žalovaný v 6/ rade k odvolaniu uviedol, že nevie zaujať stanovisko, nakoľko mu nie je známa skutočnosť v spojitosti s jeho osobou tak, ako to uviedol na pojednávaní. Bola mu predložená kúpnopredajná zmluva, na ktorej bol pán Ing. H. C. uvedený ako vlastník. Údajne jediný problém ohľadom tohto pozemku bol s prístupovou cestou, na ktorej mal účasť 0,75 m². Po dohode s pánom C. D. túto účasť podpísal pánovi C.. O spore medzi pánom C. a pani P. nič nevedel. Neboli mu známe ani skutočnosti ohľadne záujmu žalobkyne o pozemok.

8. Žalovaný v 2/ rade vo vyjadrení k odvolaniu udáva, že nevie, ako sa ocitol v spore. Pán D. prišiel za ním, aby podpísal účasť na pozemku, ktorý bol v susedstve pána C. ako vlastníka. Nakoľko tento pozemok nevyužíval, nebol proti a vyhovel. Netušil, že o tento pozemok má záujem žalobkyňa.

9. Žalobkyňa sa k vyjadreniam nevyjadřila.

10. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe odvolania žalobkyne v rozsahu a z dôvodov daných ust. § 379, § 380 CSP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) napadnutý rozsudok zrušil v zmysle ust. § 389 ods. 1 písm. c) CSP a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Odvolací súd považuje odvolanie žalobkyne za dôvodné. Rozhodnutie súdu prvej inštancie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, a to na nesprávnej aplikácii ust. § 137 písm. d) CSP.

12. Žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

13. V zmysle ust. § 40a prvá veta Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa § 49a, § 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589, § 701 ods. 1, § 471b ods. 2, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá.

14. Podľa § 140 veta prvá Občianskeho zákonníka, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117).

15. Žalobkyňa sa v súdnej veci domáha určenia neplatnosti kúpnej zmluvy z dôvodu nerešpektovania jej zákonného predkupného práva, relatívnej neplatnosti ktorej zmluvy sa dovolala voči žalovaným. Možno súhlasiť so súdom prvej inštancie, že ide o žalobu o určenie právnej skutočnosti v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP, pri ktorej nie je potrebné preukazovať naliehavý právny záujem. Možnosť podania žaloby však musí vyplývať z osobitného predpisu. Na to, aby bolo možné prijať záver, či predmetná žaloba je prípustná v zmysle § 137 písm. d) CSP, je potrebné posúdiť, či je tu osobitný predpis, ktorý možnosť podania takejto žaloby pripúšťa.

16. Výklad ust. § 137 písm. d) CSP musí zodpovedať zmyslu a účelu tohto zákona, nesmie byť príliš formalistický, nezohľadňujúci to, že Slovenská republika je právnym štátom v materiálnom zmysle, nie vo formálnom ponímaní, čo vysvetlil Ústavný súd SR v náleze sp. zn. PL. ÚS 17/08 zo dňa 20.05.2009 slovami: „Materiálny právny štát sa nezakladá na zdanlivom dodržiavaní práva či na formálnom rešpektovaní jeho obsahu spôsobom, ktorý predstiera súlad právne významných skutočností s právnym poriadkom. Podstata materiálneho právneho štátu spočíva v uvádzaní platného práva do súladu so základnými hodnotami demokraticky usporiadanej spoločnosti a následne v dôslednom uplatňovaní platného práva bez výnimiek založených na účelových dôvodoch.“ Princíp spravodlivosti a požiadavka materiálnej ochrany práv sú totiž podstatnými a neopomenuteľnými atribútmi právnej ochrany (predovšetkým súdnej). Aj z uvedeného dôvodu by podľa odvolacieho súdu nebolo ústavne akceptovateľné, rovnako ako aj v súlade s čl. 3 ods. 1 základných princípov Civilného sporového poriadku, zamietnuť žalobu žalobkyne v zásade len vzhľadom na formuláciu žalobného petitu a nepriznať ochranu jej právu dovoliť sa relatívnej neplatnosti, ktoré vyplýva z hmotnoprávneho predpisu - Občianskeho zákonníka.

17. Inštitút predkupného práva medzi spoluvlastníkmi je prostriedkom obmedzujúcim právo spoluvlastníka v jeho dispozícii s majetkom - vo voľnej možnosti previesť svoj spoluvlastnícky podiel na tretiu osobu. Predkupné právo medzi podielovými spoluvlastníkmi vyplýva priamo zo zákona a má vecnoprávnu povahu. Je trvalým obmedzením jednej z troch najvýznamnejších zložiek práva vlastníckeho - práva nakladať so svojou vecou, konkrétne previesť ju na iného. Ide o právny vzťah, v ktorom právo jednej strany na prednostnú ponuku na kúpu a možnosti jej využitia zodpovedá povinnosť strany druhej. Práva a tomu zodpovedajúce povinnosti, ktoré tvoria obsah tohto právneho vzťahu, sú stanovené priamo zákonom. Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ak porušil niektorý z podielových spoluvlastníkov povinnosť ponúknuť svoj spoluvlastnícky podiel ku kúpe ostatným spoluvlastníkom ako prvým a skutočne vykonal prevod svojho spoluvlastníckeho podielu na tretiu osobu (nie na osobu blízku), vystavuje sa spolu s treťou osobou osobitnej forme postihu uvedenej v § 40a Občianskeho zákonníka. Keďže ust. § 140 Občianskeho zákonníka neobsahuje ďalšiu úpravu vecného predkupného práva a ani priamo neodkazuje, že na toto právo z hľadiska obsahu, účinkov a výkonu treba aplikovať ustanovenia o zmluvnom predkupnom práve, nič nebráni tomu, aby sa aj na tieto právne vzťahy použila všeobecná právna úprava o predkupnom práve zaradená do ôsmej časti druhej hlavy druhého oddielu v § 602 - § 606, avšak s určitými odchýlkami danými charakterom úpravy toho-ktorého zákonného predkupného práva. Z hľadiska obsahu, účinkov a výkonu treba aj na predkupné právo vyplývajúce z § 140 Občianskeho zákonníka aplikovať (uplatnením analógie legis - § 853 Občianskeho zákonníka) všeobecnú úpravu v predkupnom práve zaradenú do ôsmej časti druhej hlavy druhého oddielu Občianskeho zákonníka. Ponuka urobená v rámci predkupného práva nie je klasickým návrhom na uzavretie zmluvy vychádzajúcim zo všeobecnej občianskoprávnej zásady zmluvnej voľnosti, v ktorom môže navrhovateľ svojím prejavom vôle vymedziť

lehotu na prijatie návrhu. Ponuka povinného, dokedy má byť predaj zavŕšený, musí rešpektovať aj ust. § 605 Občianskeho zákonníka. Ak spoluvlastník nevyčká uplynutie zákonnej 2-mesačnej lehoty a prevedie ponúkaný spoluvlastnícky podiel, porušuje predkupné právo ostatných spoluvlastníkov (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 115/2011, ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 13/2018, ako aj nález Ústavného súdu ČR sp. zn. I. ÚS 156/2005).

18. V prípade porušenia povinnosti zo strany povinného spoluvlastníka má oprávnený spoluvlastník právo:

- a) dovoliť sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu podľa § 40 Občianskeho zákonníka,
- b) domáhať sa od nadobúdateľa, aby mu spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka za rovnakých podmienok, za ktorých kúpil podiel od povinnej osoby, alebo
- c) si predkupné právo ponechať voči budúcemu nadobúdateľovi podielu.

Voľba týchto nárokov je na slobodnom rozhodnutí dotknutého spoluvlastníka a tieto nároky mu nemôžu byť obmedzené normami procesného práva, zakladalo by to nežiaduci jav - odopretie spravodlivosti.

19. Opomenutý spoluvlastník nemusí žiadať o bezprostredné nadobudnutie prevedeného spoluvlastníckeho podielu. Jeho záujem môže smerovať k tomu, aby mu zostalo zachované predkupné právo voči novému nadobúdateľovi. Z ust. § 40a Občianskeho zákonníka v spojení s § 140 Občianskeho zákonníka vyplýva primárne možnosť domáhať sa určenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu, ktorým bol ako podielový spoluvlastník vylúčený z možnosti nadobudnutia tohto podielu. Podaním takejto žaloby sa vylúči prípadná možnosť iných spoluvlastníkov žalovať o nahradenie prejavu vôle, a teda primárny cieľ zákonného predkupného práva v zachovaní pôvodného okruhu spoluvlastníkov, resp. vylúčenie tretej osoby z okruhu spoluvlastníkov.

20. Opodstatnenosť tohto záveru vyplýva aj zo skutočnosti, že rozsudok, ktorým súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu týkajúceho sa nehnuteľnosti, je listinou, na základe ktorej správa katastra vyznačí formou záznamu stav pred týmto právnym úkonom (§ 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z.), čo samo osebe môže zakladať naliehavosť právneho záujmu žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu s prihliadnutím na právny dôvod, ktorý viedol oprávneného k vyvolaniu súdneho sporu.

21. Žalobkyňa podala žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu podľa § 40a Občianskeho zákonníka, pričom pred podaním žaloby sa dovolala relatívnej neplatnosti namietaného právneho úkonu. Dôsledkom takéhoto úkonu je neplatnosť právneho úkonu spätne odo dňa uzavretia predmetnej kúpnej zmluvy. Odvolací súd má za to, že ust. § 40a Občianskeho zákonníka s poukazom na všetky vyššie citované ustanovenia, ako aj § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. sú normami, ktoré umožňujú podanie žaloby o určenie právnej skutočnosti v zmysle § 137 písm. d) CSP bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu. Pokiaľ hmotné právo dovolanie sa relatívnej neplatnosti pripúšťa, aj procesné právo musí takúto žalobu umožniť. Bez ohľadu na to, že ust. § 40a Občianskeho zákonníka výslovne na žalobu o neplatnosť neodkazuje, neobstojí zužujúci výklad súdu prvej inštancie. Výklad ust. § 137 písm. d) CSP musí byť v súlade so zmyslom a účelom zákona. Takýmto výkladom vzhľadom na horeuvedené možno jednoznačne dospieť k záveru, že žaloba o určenie relatívnej neplatnosti právneho úkonu je prípustným procesným prostriedkom reparácie porušenia hmotného práva.

22. Z vyššie uvedených dôvodov, z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci, odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vrátil mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

23. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude vychádzať z vysloveného právneho záveru odvolacieho súdu, a to, že podaná žaloba je prípustná v zmysle ust. § 137 písm. d) CSP. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude prejednať uplatnený nárok žalobkyne. Zároveň súd prvej inštancie rozhodne aj o trovách prvoinštančného a odvolacieho konania.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)